

1937
ÅRGÅNG 19

ASTRA

Nr 7
APRIL

HEMMETS TIDSKRIFT FÖR KULTURELLA OCH PRAKTISKA SPÖRSMÅL
UTGIVEN AV FINLANDS SVENSKA KVINNOFÖRBUND

REDAKTIONSBYRÅ
HELSINGFORS

Esplanadg. 37 E T. 27 246 Kl. 1-3

Huvudredaktör: INGRID QVARNSTRÖM
SOLVEIG SEGERSTRÅLE - v. SCHOULTZ

Redaktionskommitté
ANNIE FURUHJELM • INGRID af SCHULTÉN

Prenumerationspris: Helt år 100 mark, Halvt år 60 mark

KONTOR & EXPEDITION
HELSINGFORS

Dagmargatan 6 Telefon 42 810

Eftertryck tillåtes om ASTRA angives såsom källa

ANNIE FURUHJELM

och

Finlands Svenska Kvinnoförbund

Annie Furu Hjelm
Porträtt av Aino Alli i

Svenska Kvinnoförbundets
lokal

„Men har du hövdingsind og vil du seire,
Da ser jeg lys og glad du seire får!
Da kan en slaegt, som kommer efter vor,
Den rette samlingstøttes reisning feire.“

Med denna Ibsens tändande strof avslutar Annie Furu Hjelm det hälsningstal hon riktar till de c. 400 kvinnor, äldre och yngre, som den 10 juni 1907 samlat

sig i Läroverkets för gossar och flickor festsal för att dryfta frågan om bildande av ett svenskt kvinnoförbund. „Vad det för oss främst kommer an på är, säger hon, att inte förlora oss i grubblerier över det förflutna, utan snarare att modigt och utan tvekan se ställningen sådan den är.“ —

Och hurudan var då ställningen? —

En bättre tid hade randats för vårt land. Det ryska trycket hade lättat. Den allmänna och lika rösträtten hade givit alla landets invånare rätt att taga del i ordnandet av dess angelägenheter — alla, även kvinnorna. Gemensamt hade Finlands kvinnor tillkämpat sig denna rättighet, men när det gällde att taga den i anspråk, stodo de båda språkgrupperna återigen i kampställning mot varandra. Med entusiasm omfattade därför större delen av de tillstädeskomna kvinnorna tanken på bildandet av ett svenskt kvinnoförbund. — Att kvinnorna voro alldeles för litet förberedda för det nya värvet — det insåg Annie Furuhjelm fullkomligt. „Ord behöva vi ju inte, de göra så litet, men handling och framför allt tro, tro på vår egen sak, tro på vår egen kraft, tro på att vi som kvinnor äga en uppgift att fylla i det offentliga livet, och slutligen tro på, att vi, som höra till den skandinaviska stammen, också ha en betydelsefull kulturuppgift att fylla i detta land, „det skönaste landet, skogarnas land med troll-sången i trädens susning“. —

Och motståndet bröts, och följande höst antogos det nya förbundets stadgar. — Småningom bildades dess olika filialer. Villigt och med intresse sökte envar draga sitt strå till stacken, den ena på ett sätt, den andra på ett annat, men hela tiden under inverkan av den starka tro på förbundets uppgifter och mål, som dess skattade ordförande förmått framkalla. —

Det var i förhoppningsfull värglädje ringdansen trädades vid den första vårfesten i det gamla Kaisaniemi. Den frisinnade demokratiska anda, i vilken förbundet bildats, gjorde, att icke ens det dystra slottet, det socialistiska partiets samlingshus, som just stod under byggnad på motsatta stranden, betraktades med några fördomar. — Annie Furuhjelm hade orsak att vara glad över den vinst i anslutning och förtroende, som redan detta första arbetsår medfört, och de ord

av tillfredsställelse hon riktade till medlemmarna bidrogo att, om möjligt, stärka det ömsesidiga bandet mellan förbundet och dess ordförande. —

Och tiden gick, ett ungdomsbibliotek inrättades, en studiekurs och en platsförmedlingsbyrå trädde i verksamhet. Småningom kom man fram till det år, då Svenska Kvinnoförbundet gjorde sin första direkta politiska insats, då Annie Furuhjelm för första gången ställdes upp som riksdagskandidat. Den entusiasm, med vilken alla förbundets medlemmar togo del i valkampanjen, var utomordentlig. Det var icke utan att varenda en kände sig såsom ett steg högre än vanligt, när resultatet blev bekant. —

Men inte heller det stora intresse Annie Furuhjelm egnade sin politiska verksamhet gjorde intrång på samhörighetskänslan mellan förbundet och dess ordförande. Det hände ju att hon någon gång försummade ett möte, men så mycket större var glädjen, när hon nästa gång infann sig, och oupphörligt tog sig hennes intresse för förbundets framgång och utveckling uttryck i nya förslag för verksamheten. Hände det att någonting misslyckades, så var det som skulle en olycka drabbat henne personligen.

Just detta personliga samband mellan Annie Furuhjelm och föreningens alla medlemmar gör att envar av dem även känner det som en personlig förlust, då hon nu, på grund av nedsatta krafter, utträtt ur styrelsen. — Men förlorat henne ha vi inte ändå. Som hedersordförande hoppas styrelsen att ofta få se henne vid mötena, och misstaga vi oss inte, så skola vi antagligen ännu många gånger kunna räkna på att hon kommer med nya initiativ. —

Den „seir“, som hon och hennes förbund vunnit, gör att hon tryggt kan taga den ibsenska förutsägelsen, som gällde den henne själv. „Hövdingsindet“ har hon —

Kvinnoförbundets årsmöte

Enligt nurådande tradition avhållas Finlands svenska kvinnoförbunds årsmöten vartannat år i Helsingfors och vartannat år i landsorten och detta år voro helsingforsiskorna i turen att vara värdinnor.

Lördagen den 20 mars kl. 18 var Svenska gården i Sörnäs fylld till sista plats av Kvinnoförbundets medlemmar från Helsingfors, Sörnäs, Helsinge, Åbo, Viborg, Tammerfors, Wasa. Efter ett pianosolo utfört av fröken Engström bestogs talarpodiet av Centralstyrelsens ordförande fröken Annie Furuhjelm. I sitt hälsningstal framhöll hon, att de som för trettio år sedan togo initiativ till Kvinnoförbundets bildande hade sett framtiden mycket ljus och hade hoppats att kvinnorna inom en relativt kort tid skulle nå de positioner, till vilka man strävade. Bl. a. hade man varit övertygad om att det om trettio år skulle finnas en mycket stark kvinnorepresentation i stadsfullmäktige och riksdag. Så är ju dock icke fallet och därför är det ännu mycket arbete, som förestår kvinnorna, innan de nå dit de böra nå, nämligen fullständig jämställdhet med mannen.

Efter ordförandes tal vidtogo förhandlingarna. När

man kom till frågan om de i tur avgående centralstyrelsemedlemmarna, framhöll frk. Annie Furuhjelm att hon på grund av sjuklighet såg sig tvungen att avsäga sig återval. För de flesta mötesdeltagarna kom detta meddelande fullkomligt oväntat och man hade svårt att tänka sig Kvinnoförbundet utan Annie Furuhjelm som dess ordförande, hon, som under årens lopp blivit lik som en symbol för hela dess verksamhet. — Fru Segersven, Viborg, framställde å landsortsfilialernas vägnar en enträgen anhållan om att frk. Furuhjelm skulle kvarstå som Förbundets ordförande. Å Helsingfors filialernas vägnar talade frk. Tabelle och framförde i varma ordalag samma begäran. Frk. Furuhjelm vidhöll dock bestämt sitt beslut att avgå. Då även fru V. von Fieandt uttryckt en önskan att bli befriad från medlemskap i Centralstyrelsen, måste tvenne nya centralstyrelsemedlemmar väljas och dessa blevo: arkitekt Signe Lagerborg-Stenius och fil. mag. Ebba Östensson. — Frk. Furuhjelm riktade sig nu i ett tal till Centralstyrelsens medlemmar tackande dem för gott och mångårigt samarbete. Därpå reste sig fil. mag.

Margit von Bonsdorff-Edgren och tackade å Centralstyrelsens och hela Kvinnoförbundets vägnar frk. Furu-hjelm för allt det arbete hon ägnat Kvinnoförbundet och för vad hon som personlighet betytt för hela förbundets verksamhet. Det var ett gripande ögonblick, när vår kvinnosaks „grand old lady“ lämnade ord-förändeposten i den förening, vars skapare och själ hon varit, och den varma höghet, med vilken hon tog avsked av sitt livsverk kom mångt öga att tåras. — Å mötets vägnar framförde fru Lundström ett förslag att välja fröken Annie Furu-hjelm till hedersord-förande. Förslaget antogs med acklamation.

Efter årsmötesförhandlingarna övergick man till ett lättare program. Fru Hjördis Blomqvist sjöng känsligt några vackra sånger till ackompanjemang av vår första kvinnliga dirigent och kompositör, fru Sundblad-Halme. Följde så en kaffepaus för att mötesdel-tagarna även skulle få någon materiell spis. Efter denna läste doktorinnan Inga Ehrström med djup och vacker stämma några dikter av Mona Leo och Walde-mar Dahlqvist. Av dessa anslogs publiken särskilt av dikten „Modern“ av Mona Leo och författarinnan, som var närvarande, applåderades varmt. Därefter upp-fördes „Framför porten“ av Mona Leo. Fru Inga Ehr-ström läste upp dikten medan Sara Jankelow dansade en därtill komponerad vacker dans och frk. Pergament accompanjerade. — Därpå bestogs talarpodiet av pro-fessor Alma Söderhjelm, som spirituellt och underhål-lande kåserade om allehanda kvinnliga fel och egen-heter bl. vänskapsförtryck och misstänksamhet. De flesta hade väl aldrig råkat ut för så tyranniska vänin-nor som prof. Söderhjelm, men det gjorde inte histo-rierna mindre roliga, snarare tvärtom, och man ville höra mera, mera — Som sista nummer upptog pro-grammet en mycket vacker dans av Sara Jankelow, som så slog an att den måste biseras. Det rikhaltiga och trevliga programmet avslutades med ett unsont avsjungande av „Modersmålets sång“.

De flesta foro nu till Kvinnoförbundets lokal vid Esplanadgatan, där en tésupé uppdukats, och samvaron fortsattes här under otvungna former. Frk. Tabelle hälsade å Centralstyrelsens vägnar alla välkomna. Å landsortsfilialernas vägnar yttrades många vackra ord till Centralstyrelsen, varvid talare voro: fru Anna Oksala, Tammerfors, fru Segersven, Viborg, fru Ester Karsten, Åbo, och fil. mag. Lassus, Wasa. — Fru Lundström hade skrivit kupletter, vilka sjöngos av frk. Pehrman. Dessutom bidrog fru Brothrus till pro-grammet med vacker sång. Och småningom var den trevliga innehållsmättade kvällen tillända.

Följande dag, söndag, samlades man kl. 12 utanför Universitetet för att under arkitekt Gunnar Stenius ciceronskap bese Universitetets nybyggnader. Sedan studentkaféet, humanistiska seminariebiblioteket och mycket annat vederbörligen beundrats, gick man över gatan till Föreningsbankens nybyggnad, där man även under sakkunnig ledning fick gå en trevlig hussyn. Föreningsbanken hade dessutom den utsökta vänlig-heten att bjuda på ett storartat kaffe.

Kl. 15 samlades mötesdeltagarna åter i Kvinnoför-bundets lokal vid Esplanadgatan. Centralstyrelsens sekreterare redogjorde för programmet för årets som-marläger, som kommer att äga rum på Högvala från 20 till 27 juni, och gav samtidigt uttryck åt Central-styrelsens varma förhoppning om ett livligt deltagande

Nisse Lyckman
kan sin geografi

— Du säger att du har lång väg till banken och därför inte kommer dig för att sätta in dina pengar så ofta som du borde. Det beror på att du inte känner ditt Helsingfors.

Här har vi sparbankens huvudkontor vid Alexandersgatan. Det ligger bra till för alla som bruka röra sig i centrum. Tölbarnas bankadress är Museigatan 3, och de som bo norr om Långa bron ha sitt kontor i Hagnäs, Tavastvägen 1. Men du som bor i södra Helsingfors bör anlita bankens nyaste kontor, Robertsgatan 12. Det är inte många steg från den väg du dagligen går.

Helsingfors Sparbank

i sommarlägret från filialernas sida. Därefter följde förmiddagens egentliga program, nämligen fil. mag Ebba Östenssons föredrag om Nordiska kvinnosaks-mötet i Stockholm 5—7 mars detta år. För detta möte har dock redan redogjorts i Astra, varför här icke närmare skall ingås därpå. Fru Östenssons klara och trevliga framställning åhördes med spant intresse och avtackades med livliga applåder. — Mötet beslöt att de problem, som diskuterats vid Stockholmsmötet, även under årets lopp skulle upptagas till diskussion inom Kvinnoförbundets olika filialer. —

På kvällen hade en festmiddag arrangerats i Royals vackra festvåning. Ett sjuttiofem personer del-togo i middagen och stämningen var från första stund den bästa tänkbara. Centralstyrelsens avgående ord-förande frk. Annie Furu-hjelm hyllades i många tal. Fru Karin Boisman-Markelin talade å Centralstyrel-sens vägnar, fröken Bertha Tabelle å Helsingfors-filialens vägnar och fru Ester Karsten å landsortsfilia-lernas vägnar. Fil. mag. Amanda Lassus berättade på österbottniskt bygdemål mycket roligt om kvinnor-nas förtryckta ställning förr i tiden, när de ingenting fingo lära. Till sist höll frk Annie Furu-hjelm ett hög-stämt tal, i vilket hon bl. a. berörde kvinnornas samhälle-liga uppgifter och framhöll de insatser kvinnor kunna göra för fred och större förståelse nationerna emellan. —

Den av kordial stämning präglade festmiddagen blev en värdig avslutning på det trevliga, innehålls-rika årsmötet. Så skildes mötesdeltagarna åt för denna gång, med hopp om återseende nästa år i Åbo, där årsmötet då skall gå av stapeln.

G. Ptg.